

Дві актуальні консультації для учасників АТО та переселенців

1. Юридична консультація. Сергій Гришко розказав про нові правила проїзду та перевезення товарів у зону АТО

Начальник управління правової роботи ГУ ДФС у Черкаській області Сергій Гришко прокоментував затверджений наказом першого заступника керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України (керівника Антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей) Тимчасового порядку контролю за переміщенням осіб, транспортних засобів та вантажів (товарів) через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей (від 12.06.15 р. № 415ог, далі — Порядок № 415)

Перетин лінії зіткнення фізособами

Як зазначив Сергій Гришко осіб та транспортні засоби пропускають, вантажі пропускають через лінію зіткнення в межах дорожніх коридорів тільки на визначених контрольних пунктах в'їзду-виїзду. Відповідний перелік коридорів та контрольних пунктів в'їзду-виїзду наведено в додатку 1 до Порядку №415. Громадянам України (окрім осіб, залучених до проведення АТО) вільний та безперешкодний перетин лінії зіткнення дозволено за умови пред'явлення одного з документів, що посвідчують особу. Іноземцям та особам без громадянства необхідно буде продемонструвати паспортний документ або документ, що його замінює. Для всіх фізичних осіб обов'язкове внесення даних про них до електронного реєстру.

Такому включенню до реєстру передус отримання відповідною фізичною особою дозволу на перетин лінії зіткнення. Наявність паперової перепустки для проходження контрольних пунктів в'їзду-виїзду на лінії зіткнення не обов'язкова.

Указаний дозвіл фізособі надають за наявності підстав, перелічених у п. 7.1 Порядку №415. Вони, по суті, збігаються з тими, що були й раніше. Тобто йдеться, зокрема, про проживання на неконтрольованій (контрольованій) території особи, яка хоче виїхати на цю територію, або її близьких родичів чи членів сім'ї, розташування в цій зоні місць поховання родичів чи об'єктів нерухомості, здійснення там трудової, наукової чи культурної діяльності тощо.

Для отримання одноразового чи багаторазового (на рік) дозволу слід подати (надіслати каналами поштового, електронного зв'язку) до координаційного центру чи групи, на контрольні пункти в'їзду-виїзду або блокпост першого рубежу документи, названі в п. 7.2 Порядку №415. Ними будуть заява й копії документів, що посвідчують особу та підтверджують мету виїзду на неконтрольовану територію. У заяві слід зазначити маршрут переміщення (населені пункти), мету та час знаходження в районі проведення АТО (на контрольованій чи неконтрольованій території). У разі подання документів за допомогою засобів електронного зв'язку подають їхні електронні копії. Ті, хто їхатиме з дітьми, додатково подають копію свідоцтва про

народження дитини, яка буде перетинати лінію зіткнення. Про рішення щодо включення в реєстр заявника повідомлять на електронну адресу, указану в заяві фізособи.

При цьому Сергій Гришко підкреслив, що **особа, яку змусили або яка самостійно покинула своє місце проживання в результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, масових проявів насильства чи порушень прав людини, управі перетнути лінію зіткнення за рішенням керівника координаційного центру без отримання дозволу.** Дозвіл на перетин не буде потрібен і в разі явної загрози життю та здоров'ю людини.

Якщо говорити про **неповнолітніх**, то під час в'їзду на неконтрольовану територію до досягнення ними 16-річного віку потрібно дотримуватися вимог Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою КМУ від 27.01.1995 №57. Тобто діяти аналогічно до виїзду неповнолітніх українців за кордон. Виїзд із неконтрольованої території неповнолітніх громадян України врегулювала норма пп. 5.1.2 Порядку №415.

Переміщення транспортних засобів та вантажів через лінію зіткнення

За словами начальника управління правової роботи проїзд транспортних засобів із/на тимчасово неконтрольовані території дозволено за наявності в осіб, що його супроводжують, техпаспорта та документа, що підтверджує право власності.

Альтернативою останньому стане **нотаріально засвідчена довіреність від власника автівки.** Водночас теперішні правила не передбачають наявності спеціального дозволу (перепустки) для транспортного засобу щодо права перетину лінії зіткнення.

Сергій Гришко звернув увагу на те, що **усі переміщення товарів з/на неконтрольовані території здійснюють виключно залізничним транспортом, окрім гуманітарної допомоги та інших випадків, установлених коментованим актом.** Дозвіл на переміщення вантажів автотранспортом можуть видати, якщо суб'єкт господарювання переміщує на контрольовану територію виробниче обладнання (потужності), устаткування, сировину для безперервності напрацьованого виробничого процесу, залишкові основні засоби, залишки готової продукції.

Гуманітарну допомогу перевозять **виключно автотранспортом** через контрольні пункти в'їзду-виїзду за умови визнання вантажу гуманітарною допомогою згідно з наказом Міністерства соціальної політики України.

Аби переправляти через лінію зіткнення вантажі (окрім гуманітарних вантажів), зацікавлена особа повинна отримати дозвіл на перевезення вантажу (товарів) на або з неконтрольованої території. Для цього подають письмову заяву (із дублюванням на електронну адресу) за формою, установленою додатком 3 до Порядку. **Заяву слід відправити в Головне міжрегіональне управління оперативного забезпечення зони проведення АТО Державної фіскальної служби України, чий представництва розташовані в зоні АТО.**

За відсутності підстав для відмови заявника включають до переліку суб'єктів господарювання, яким надано право перевозити визначені товари на/з неконтрольованої території, а його товар — до переліку груп товарів на відповідне перевезення.

Окрім того, існує можливість оформити дозвіл на контрольному пункті за наявності документів: договір, видаткова накладна, товарно-транспортна накладна, довіреність та, за наявності, зареєстрована податкова накладна, ВМД, фінансові документи про оплату вантажу (товару).

Про проходження блокпостів та контрольних пунктів

При цьому начальник управління правової роботи нагадав, що у зоні АТО діють блокпости першого та другого рубежів, що функціонують на діючих дорожніх коридорах. Там оглядають та пропускають транспортні засоби, перевіряють документи у фізосіб, оглядають вантаж (товар).

Тим, хто прямує з неконтрольованої території на власному транспортному засобі, варто знати: на блокпостах першого рубежу виписують контрольний талон на такий засіб, де проставляють спецвідмітку. Після цього він їде на контрольний пункт в'їзду-виїзду, де його оглядають, вносячи відповідну інформацію до електронних реєстрів. Після цього контрольний талон забирають. Пропускають транспортний засіб на неконтрольовану територію чи випускають із неї за наявності на контрольному талоні спеціальної відмітки прикордонників, фіскалів та СБУ.

Відмовити в праві в'їзду на неконтрольовану територію чи виїзду з неї вповноважені представники прикордонної служби можуть внаслідок подачі фізособою підробленого чи зіпсованого документа, відсутності чи прострочення терміну дії дозволу, порушення умов та порядку проходження контролю чи невиконання вимог уповноважених службовців тощо.

Сергій Гришко акцентував увагу: на блокпосту посадку осіб у транспортний засіб, а також завантаження (вивантаження) вантажу та багажу продовжують проводити тільки з дозволу вповноважених службових осіб підрозділів Державних прикордонної та фіскальної служб.

2. Юридична консультація. Сергій Гришко роз'яснив, як діти учасників АТО та переселенців можуть отримати пільги під час здобуття освіти

Начальник управління правової роботи ГУ ДФС у Черкаській області Сергій Гришко прокоментував Закон України № 425-VII "Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки учасників бойових дій та їх дітей, дітей, один з батьків яких загинув в районі проведення

антитерористичних операцій, бойових дій або збройних конфліктів або під час масових акцій громадянського протесту, дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи, для отримання професійно-технічної та вищої освіти", що набрав чинності 5 липня 2015, торкнувшись його ключових норм.

За словами Сергія Гришка лейтмотивом вказаного Закону стало запровадження державної цільової підтримки для здобуття професійно-технічної та вищої освіти, її надаватимуть у вигляді, зокрема:

- **оплати (повної або часткової) навчання** за рахунок бюджетних коштів;
- **пільгових довгострокових кредитів** для здобуття освіти;
- **соціальної стипендії**;
- **безоплатних забезпечення підручниками, доступу до мережі Інтернет, систем баз даних у державних та комунальних навчальних закладах**;
- **безоплатного проживання в гуртожитку**.

Держпідтримка може передбачати й інші заходи, які будуть схвалені Кабінетом Міністрів України.

Претендувати на держпідтримку вправі безпосередньо учасники бойових дій та їхні діти.

Також держпідтримку вправі отримувати діти:

- **один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення АТО, бойових дій чи збройних конфліктів або помер унаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення АТО, бойових дій чи збройних конфліктів, а також унаслідок захворювання, одержаного в період участі в указаній операції**;
- **один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер унаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час таких акцій**;
- **зареєстровані як внутрішньо переміщені особи**.

Щодо сфери профтехосвіти, то тут ще окремо передбачили для всіх названих категорій пільговиків **право на особливий соціальний захист**. Воно діє в часі аналогічно — **до закінчення навчального закладу, але не довше ніж до досягнення віку 23 років**.

При цьому начальник управління правової роботи підкреслив, що без затвердження Урядом підзаконної нормативки щодо практичної реалізації Закону №425 його положення залишаються лише гарною декларацією. Адже потрібно чітко бачити: які саме документи та коли повинен подавати пільговик (його законні представники). Особливо це актуально щодо анонсованої оплати навчання за бюджетні кошти.